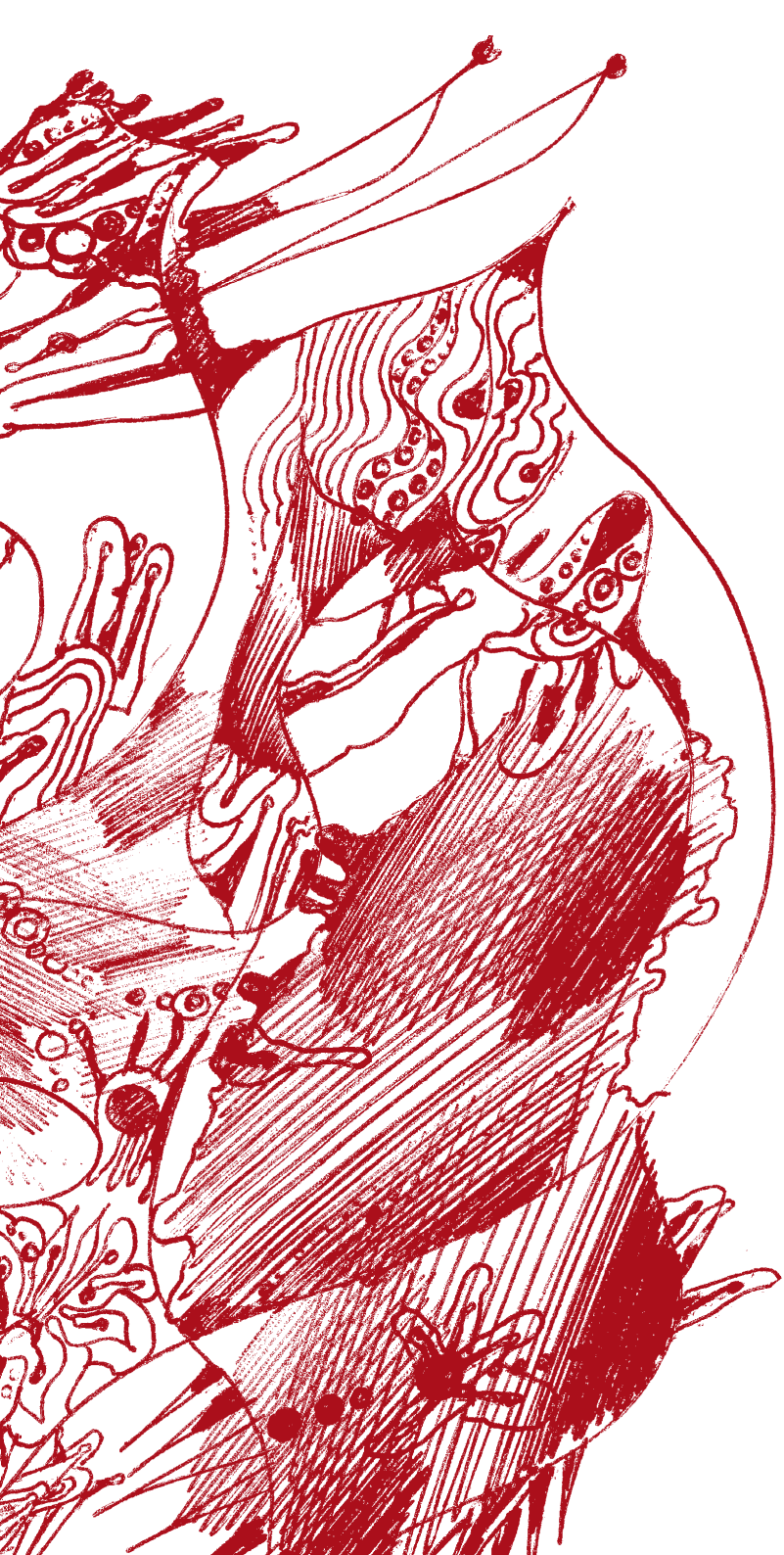

PAUKŠČIO
SNAPE

ŽMOGAUS
DELNE

PAUKŠČIO SNAPE
ŽMOGAUS DELNE

Kai vaikelis pakeliui, metas atidaryti visas trobos duris, ištraukti visus stalčius, atvožti visų skrynių dangčius, apžiūrėti, kad niekur namuose nebūtų kas nors užrakinta, pasileisti plaukus, atraišioti visus drabužių mazgus, tada gimdymas bus lengvas.

APIE GIMTIES POEZIJĄ IR PROZĄ

*Jei moterys praras teisę nuspręsti,
kur ir kaip nori gimdyti savo vaikus,
tuomet praras
kažką tokio esminio
kaip kvėpavimas.*

Dora Reir, 1919 m.

GEGUŽĖS 26 d. Mane apžiūrėjęs gydytojas paskelbia „nuosprendį“ – 4 cm. „Didžioji diena“ numatyta birželio 10-ąją. Apsidžiaugiu, kad viskas jau prasidėję, nes birželio 12 d. išskrenda pribuvėja, kurią vienintelę noriu matyti šalia savęs gimdydama. Ir išsigąstu, nes gegužės 27 d., t. y. rytoj, užsakyta pirtelė ir numatytos mano palydėtuvės į gimties taką. Labai bijau, kad po apžiūros, kai kaklelis „t-i-e-e-k“ atsivėręs, prasidės gimdymas, ir į savo šventę nebesuspėsiu.

GEGUŽĖS 27 d. Nieko neįvyko. Važiuojame į pirtelę. Valio! Koks grožis – džiaugiuosi horizontais, kurių mieste taip pasiilgstu. Akompanuojant kurtinančiam varlių chorui, sumerkiu kojas į ledinį šaltinio vandenį. Draugės, mano mielosios būties sesės, dainuodamos nuplauna rankas, kojas, Žemės rutulio dydžio pilvą, iššukuoja niūrias mintis iš plaukų, apvelka išsiuvinėtais gimties marškiniais ir palinki lengvo, gražaus, įsimintino gimdymo. Virš galvos suka ratą gandras. Lyg sveikindama pro šalį prabėga stirna. Varlių choras tiesiog griaudėja. Susirenkam žoles vantoms – kažkodėl taip traukia prie vaivorų. Nusiskinu ir dilgėlę – nežinau, už ką, bet myliu šią patvorių karalienę. Pirtis – nuostabi. Taip graudžiai, gailiai kvėpia vaivorai. Vanojamės, kaitinamės, maudomės šaltiniuotame tvenkinėlyje, voliojamės žolėse. Suglaudusi delnus tariu ačiū – Dievui (už tai, kad per naktį nepagimdžiau), sesėms (už šventę), dangui (už tai, kad nelijo). Dabar aš jau pasiruošusi – gimdysiu šianakt.

GEGUŽĖS 28 d. Naktį nepagimdžiau.

BIRŽELIO 10 d. Ir iki šiol nepagimdžiau. Vyras sako, kad gimdy-siu šiandien. Ta proga pasiima „tėvo dieną“ (turime du vaikus – pagal įstatymą priklauso). Gimdyti jau labai noriu, nes pribuvėja išskrenda poryt, tačiau jokių ženklų nėra. „Paskutinį kartą“ skaniai papietaujame indų restorane. Juokaujam, kad artimiausius trejus metus taip ramiai dviese papietauti mums nepavyks. Patirtis. Susitvarkom visokius biurokratinius popierinius reikaliukus. Jokių ženklų nėra.

BIRŽELIO 10–11 d. – naktis. Visą naktį praverkiu. Pirmą pusę – nes negimdau, antrą pusę – nes vyras liepia netrukdyti miegoti. Išizeidusi išeinu į kitą kambarį. Pati suprantu, kad tai kvaila.

BIRŽELIO 11 d. Gydytojas paskelbia naują „nuosprendį“ – 6 cm. Bet jau nebetikiu, kad spėsiu. Vakare susitinkam su drauge, sėdim kavinėje ir geriam arbatą. Dar užsisakau obuolių pyrago su ledais. Staiga imu jausti stiprokus skausmelius. Suprantu – sąrėmiai, tačiau pyrago palikti neketinu. Ramiai baigiam arbatą ir pyragą, atsisveikinam, ir sėdu važiuoti namo. Sąrėmiai kas dvi–tris minutes. Per sąrėmius „pamūkiu“. Nėra taip jau skausminga, bet kažkodėl apima toks jausmas, kad priešais save matau atviruką – matau, bet nedalyvauju. Namie išsikviečiu tėvus, kad pasiimtų mano merginas, ir pribuvėją. Iki jos lėktuvo turime aštuonias valandas – spėsim. Sąrėmiai nuslopsta, ir aš jau spėju įsibaiminti, kad dar negimdau. Į pribuvėją akimis įsikabinusi mano jaunėlė. Pagaliau liekam trise – aš, vyras ir pribuvėja. Sąrėmiai švelnūs, plepam, vaikštinėju, rankose spaudžiu *su džok* masžuoklį. Padedu. Jau 8 cm. Nubėgus vandens bangai viskas pasikeičia. Sąrėmiai suima visu stiprumu. Pykina. Velniop tą obuolių pyragą! Jei tik būčiau žinojusi, kad turėsiu jį išvemti... Paleidžia vidurius. Velniop „Mikrolax“!¹ Ir kodėl aš patingėjau pasidaryti normalią klizmą? Neberandu sau vietos. Bet – stebuklas – kai mintyse paprašau vaiko palūkėti, viskas nurimsta. Plūduriuoju savyje. Ilsiuosi. Ir kyla didžiulė pagunda taip ir būti... Vyras „lipa ant sąžinės“ – lėktuvas... Eikit sau, nenoriu, tingiu, negaliu, leiskit pamiegoti. Žiovauju.

¹ „Mikrolax“ – klizma žarnynui išvalyti.

Staiga išlenda visi skeletai, kuriuos taip kruopščiai slėpiau savo spintose. Nuo kitų ir nuo savęs. Aš – tinginė, siaubas, kokia aš tinginė! Kaip koks dramblio dydžio šliužas, besivoliojantis pelkėje! Pro akis prabėga visi mano tinginiavimo įrodymai, akimirkos, gyvenimas... aaaaAAAAA... Apie kitus skeletus nepasakosiu. aaaaAAAAA.... Primena filmą „Bluberis“, tik ten su savo vidiniais skeletais-drakonais kovojęs Vincentas Kasselis iš kristolo skaidrumo vandens išnyra naujam gyvenimui, o man naujo gyvenimo nebus! aaaaAAA... Bus! aaaaAAA... Turiu paleisti, turiu, bet taip sunku... aaaaaAAAAA.... Susikaupiu. Gerai, dirbam! Taip norisi priglausti galvą... Tas vyro kvapas... Dieve, kaip gera... Įsitveriu į jo rankas, atsiremiu, stumiu, įkvėpiu, praryju, stumiu, įkvėpiu, praryju, stumiu... Ir staiga – kamuolys šviesos. Bandau iškvėpuoti, bet negaliu. Tiek daug šviesos, tiek daug šviesos... Ir man į rankas paduoda mano sūnų. Be dviejų minučių kita diena...

BIRŽELIO 12 d. Vidurnaktis. Mano sūnus gimė. Laikau jį rankose. Toks didelis. Gerai, kad nežinojau. Juokiuosi. Glaudžiu, uodžiu savo sūnų. Ir vis dar – kiek daug aplink šviesos... Nustoja pulsuoti virkštelė. Tėtis nukerpa, paima vaiką. Aš stojuosi ir einu į vonią. Prausiuosi. Susikaupiu ir priimu placenta. Tokia graži, nuostabus piešinys. Ateina pribuvėja ir vyras. Žiūrime visi. Juokiamės. Spėjam vardą. Atspėjam. Bus Jurgis. Išlipusi iš vonios nusišluostau. Pribuvėja aprenkia mane draugių siuvinėtais gimties marškiniais. Apsikabinam. Ir toliau tęsiasi gyvenimas...

Bet jei manęs dabar kas paklaustų, koks buvo mano gimdymas, atsakyčiau: kaip filmas „Bluberis“, visai kaip filmas „Bluberis“..

DVYNUKAI

*Pakask kūdikio „namelius“ po obelimi,
ir vaikelis niekada nežinos alkio.*

Šiek tiek apsipratusi su naujomis emocijomis, nutariau su jumis pasidalyti savo dvynukų gimimu.

Su vyru esame labai laimingi, kad turėjome tokį gimdymą, kokio labai norėjome. Džiaugiuosi, kad nepasidavėme spaudimui ir išpildėme savo norą gimdyti jaukiuose namuose.

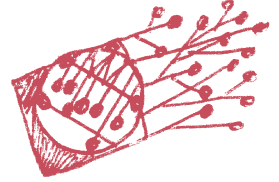
Gimdymas buvo reaktyvinis: sąrėmiai (kas 4–5 minutes, po 0,5 min.) prasidėjo 4 val. ryto; 8.13 val. pasaulį vandenyje išvydo pirmas sūnus: šviesaus gymio, blondinas, turintis daugiausia mamos bruožų. Tėtis iškart jį pakrikštijo dar prieš dešimt metų išrinktu vardu – Dominikas.

Antras lėliukas irgi parodė, kad taip pat nori gimti namie; nepakeitė padėties mamos pilvelyje ir sau ramiai laukė sąrėmių, tupėdamas žemyn galva. Ir 8.33 gimė antrasis sūnus, apsisaugojęs varškinių marškinėliais, tamsaus gymio, tamsių plaukučių, tikra tėčio kopija. Jį pavadinom mano išrinktu vardu – Rapolas.

Po kurio laiko gimė ir viena didelė graži placenta (ją labai norėjau pamatyti, nes gimdant pirmąją lignonėje, daktarai placentą nerodė ir neatidavė), kuri bus pagarbiai palaidota kaime, mamos gimtinėje, per vaikučių krikštynas sodinant obelis...

Kam įdomu, informuoju, kad abu vaikučiai svėrė po 2,700 g.; ūgis – 46 cm ir 46,5 cm.

Tai tokia mūsų istorija. Visiems linkiu tokio nuostabaus ir sklandaus gimdymo, žodžiais nenusakomų emocijų, šiltų pribuvėjos rankų, dieviško jos atsidavimo gimties stebuklui.

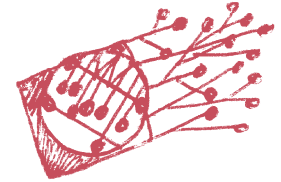

ŽEMĖ PILNA DANGAUS

*Pirmą
kartą
vystydama kūdikį,
įdėk duonos į vystyklus,
vaikas
visą gyvenimą
turės duonos
ir bus turtingas.*

Nepaisant kai kurių stresų, nėštumo laikas buvo labai šviesus, džiaugsmingas, kupinas gerų emocijų. Iki paskutinių dienų lankiau baseiną. Daug teigiamų emocijų gaudavau mamų klube. Mus vienijo ne tik tas pats tikslas – gimdyti, bet ir bendravimas, atsirado naujų draugų. Taip aš sulaukiau balandžio šešioliktosios. Diena prasidėjo kaip ir visos. Apie pietus išėjau pasivaikščioti į senas Bernardinų kapinaites. Paskambinau vyrui nesitikėdama, kad jis turės laiko, pasiūliau kur nors nueiti suvalgyti pyrago su kava. Labai nustebau – jis laisvas. Sėdime Užupio picerijoje, labai romantiška, saldi, tingi popietė. Paskui pasiėmėme sūnų iš keramikos būrelio ir nuvažiavome į mišką žibučių. Lipome į aukštą kalną, vos pilvą užnešiau. Staiga kad suspaudė sąrėmis! Grįžome namo, valgėme vakarienę, bet nieko negalvojau apie gimdymą, tiesiog džiaugiausi puikiai prabėgusia diena.

Kaip ir kiekvieną vakarą, prisileidau aromatinę vonią, ir čia man užėjo keli padriki sąrėmiai. Apie dvyliktą valandą atsigulėme miegoti. Į langą įkyriai žiūrėjo pilnatis. Sąrėmiai tankėjo. Dar tik gimdymo pradžia, o jie tokie dažni ir tarp jų negaliu atsipalaiduoti. Taigi antrą valandą nakties mes jau skambiname pribuvėjai. Ji atvažiavo labai greitai. Buvau įsitempusi. Pribuvėja pažiūrėjo kaklelį, atsivėręs tris centimetrus. Ji mane nuramino. Atsipalaidavau. Sąrėmiai tapo retesni. Pribuvėja pasiliko pas mus miegoti. Nors „miegoti“ – netikslus žodis, nes snūduriuoti teko su tą naktį išprotėjusia mūsų kate. Jauna katytė, savo charakteriu panašesnė į šunį, naktimis paprastai miegodavo. O tą naktį ji tiesiog nežinojo, kaip sutikti atkeliaujantį. Ir laukė audringai. Guliu ant šono. Vyrui duodu komandas: „Masažuok čia, smarkiau, lengviau...“ Atbėga katė ir per sąrėmį žiūri į akis. Labai keistas pojūtis tokioje būsenoje sustoti akistaton su kate. Na, o tada mūsų katelė

pašėlusiu greičiu lekia pro duris, per spinteles... Girdžiu, kaip kažkas virsta – tai vazelė su šįvakar rinktomis žibutėmis. Tarp sąrėmių vyro prašau kažką daryti su gyvūnėliu. (Nedusosi gi jai raminaujų.)

Gal iki kokios penktos gulėjau lovoje. Sąrėmiai buvo tankūs ir varginantys. Truputį nerimavau, kad nebeliks jėgų pagimdyti. Ir štai pribuvėja pasiūlė eiti į vonią. Na, o čia jau prasidėjo malonioji dalis. Sąrėmiai suretėjo, tarp jų galėjau pailsėti. Dabar jau ėmė juokas iš katės, užplūdo džiaugsmas, kad tuoj turėsime mažiuką. Tas, kurį devynis mėnesius mintyse kūrėme, nešiojome, svajojome, dabar, kviečiamas mėnesienos, atkeliauja į mūsų pasaulį. Aš net savotiškai meditavau, laukdama sąrėmio, ir skausmas tapo lengvesnis. Labai pagelbėjo ant galvos uždėti ledukai, teikiantys malonią vėsa, ir vyro sukeltos bangelės, verčiamos man ant pilvo. Štai, pribuvėja sako, aštuoni centimetrai, devyni centimetrai, nuleido vaisiaus vandenį, tuoj prasidės stūmimas. Stangos buvo daug skausmingesnės, bet su ilgesnėmis poilsio pertraukėlėmis, per kurias galėjome pasikalbėti ir net pasijuokti.

Vyras suruošė sūnų į darželį. Jis dar atėjo į vonią atsisveikinti ir sėkmės palinkėti. 7.30 val. draugas jį išvežė.

Skausmingiausias buvo galvutės ėjimas, o ir galva nemaža – 37 centimetrai! Bet kai pribuvėja pasiūlė paliesti galvą ir ją užčiuo-

piau – glotnią, nelygią – tai nepakartojama palaima! Galva užgimė berods per porą stangų. Tik pribuvėjos dėka neplyšau – kelis kartus liepė kvėpuoti, nesistanginti. O paskui per kelias stangas užgimė ir visas kūnelis. Ir nuplaukė mūsų mažiukas. Dar kurį laiką jis kepurnėjosi vandenyje, tada pribuvėja ištraukė ir uždėjo ant krūtinės. Ji klausia: „Ar žinote, kas?“ Atsakau: „Berniukas.“ O ji: „Ne, mergaitė.“ Negalėjau patikėti. O kaip mes jos norėjome! Visai negalėjau įsivaizduoti, kad Dievas suteiks mums tokį džiaugsmą. Tuoj išgirdome ir pirmą riksmą. Kai lauke nuotaikingai švietė saulė ir sveikino paukšteliai, mėnulio pakviesta, užtekėjo ir mūsų saulutė.

Netrukus užgimė placenta. Ji buvo labai didelė. Paskui pribuvėja padėjo man nusiprausti, ir su mažyle mes jau lovoje. Pribuvėja pasvėrė, net 4.050 kg, tai merginą saldumynais primaitinau! Ūgis – 53 cm, tokia rieboka mūsų mažiukė atrodė, ilgais nagais, juodais plaukais. Vyras pasimetęs ieškojo, kas kur padėta. Pribuvėjai radybos sekėsi geriau, ji greitai man paruošė labai skanios trikertės žvaginės arbatos su medumi. Aš buvau euforijoje! Pirmas žindymas – mergaitė, matosi, bus mėgėja pavalgyti. Ilgų mokslų eiti nereikėjo, jau pirmą kartą čiulpė godžiai. Mes buvome ir esame be galo laimingi. „Žemė pilna dangaus“, – kaip sakė E. B. Brauning.

MAŽI TĒČIO ATRADIMAI, ARBA SEŅOS TIESOS SKAMBA VĒL NAUJAI

Vyro vieta šeimoje – laikyti apkabinius žmoną su vaiku rankose, taigi, apkabinius juos abu. Nėštumo pradžioje ne kartą girdėtas šis palyginimas ilgai buvo tik abstrakcija. Aiškesnis jis tapo, kada pradėjau bandyti ieškoti ryšio su bundančia gyvybe žmonos pilvelyje.

Prisimindamas tą laikotarpį galvoju, kad dukrelės reakciją mačiau mamos veide – besišypsanti akys ir šviesus veidas, atsiliepiantis į glostančias rankas, ko gero, atspindėdavo arba, tiksliau, perduodavo tą pačią nuotaiką ir dukrytei. Prasmingi tapo žodžiai apie rūpestį ir meilę žmonai, nešiojančiai naują gyvybę – taigi, gauni dvigubą atlygį: už rūpestį ir meilę tuo pasidžiaugia iš karto dvi būtybės.

Gimimą atsimenu lyg iš šalies. Visą tą dieną, kuri prasidėjo labai anksti – naktį, atsimenu kaip karštligišką bėgimą – tik nesustoti, tik ką nors daryti, jei ledukai, vanduo, rankšluostis ir visa kita žmonai jau paduoti, kryžkaulis pamasazuotas, prakaitas nuo veido nušluostytas ir tą akimirką nieko lyg ir nereikia, tai vis tiek rankos niežti ką nors daryti (kad ir grindis plauti). Prisimindamas galvoju, kad, ko gero, tokiu būdu norėjosi atsidurti tame praktiškai be pertraukų žmonos sąrėmių ritme ir pajusti, o tuo pačiu ir pasidalyti, palengvinti tą iš kojų verčiančio nuovargio našta.

Apskritai gimdymas ne vyrų reikalas – nežinai, tiesą sakant, kodėl tu, pasirodo, stovi ne ten, žiūri ne ten ar šypsaisi ne taip. Nebent turi moterišką intuiciją. Na, bet jei yra Pribuvėja, reguliuojanti eisimą gimdymo chaose, tada ir vyras gali įnešti kuklų indėlį, tarkim, bėgiodamas su kibirais vandens baseinui ar prilaikydamas žmoną už pečių.

Taip, iš tiesų yra tas širdies virptelėjimas gimstant mažajam stebuklui, erdvė prisipildo pirmųkščio pirmapradžio džiaugsmo, kuris plevena žmonos balse ir apsupa dalyvaujančių gimdyme širdis. Įdomu, ką jaučia Pribuvėja, dalyvaujanti-išgyvenanti tai vėl ir vėl?

Pirmas paėmimas ant rankų. Dukros akys. Neįtikėtinai didelės akių rainelės (praktiškai nematyti baltymų), sukuriančios gilių tamsių akių įspūdį. Ir dar. Tas įdėmus pirmas žvilgsnis, tyrinėjantis (imprintingas, ne kitaip) ir lyg konstatuojantis – „Tai štai kaip tu atrodei“ ar „Na va, pagaliau susitikome“. Taip ir žiūrėjome išplėtę akis vienas į kitą – dukra apstulbusi, kad pasaulis išsiplėtė už mamos pilvelio ribų, o tėtis apstulbęs nuo tokio įdėmaus ką tik užgimusios dukros žvilgsnio. Neįtikėtina, kai pajunti, kad tokiame gležname kūnelyje slypi tokia pat siela, kaip ir tavyje. Pirminis nesudrumstas akių-sielos veidrodžio vaizdas, kuris, ko gero, ir būna tik tą pirmą kartą. „Tabula rasa“ tikrąja ta žodžio prasme.

Apie dvasinę akušeriją. Žmonos atviravimas su Pribuvėja – kad bijo skausmo, kad jai baisu – tokių dalykų neišdrįstum pasakyti ligoninės gydytojui. Tai nėra išlepimas – priešingai, tai tėra noras atsiverti, nebijant parodyti savo sielos nuogumo, visų baimių ir nuogastavimų. Tas švelnaus žodžio ilgesys tereiškia, kad žmogus nori būti išgirstas, nori būti padrasintas, užjaustas. Juo labiau kad pats skausmas yra antraplanis. Pati žmona vėliau sakė: „Ir visai taip neskaudėjo, kaip aš įsivaizdavau.“ Štai tie švelnūs, raminantys Pribuvėjos žodžiai, leidžiantys žmogui nurimti, atsiverti, ir kuria ryšį tarp Pribuvėjos ir gimdyvės.

Na, o kai dėl lopšinių, tai smagu buvo pirmą kartą ant rankų laikant ir dainuojant stebėti dukrytės reakciją, kai išgirdusi „Delfino uostą“, kurią dainuodavome besilaukiančių šeimų grupėje, suraukė antakiukus, primerkė akytės ir nurimusi klausėsi, visa savo povyza lyg norėdama paklausti: „Kur aš tai girdėjau?“

*Gimusį kūdikį
nuprausk vandeniu,
sumaišytu su pienu –
bus baltas ir skaistus.*

